

REFİK Saydam

ETEM İZZET BENİCE

Hiç umulmadık bir anda Başvekil Doktor Refik Saydamı ecel aramızdan aldı.

O, İstanbulda vazife başında, bir kalb sektesi ile fanilikten ayrılmış bulunuyor.

İstanbul mahrumiyetlerini gidermek, yiyeceğini bollatmak, yakağını düzenlemek için buraya kadar gelişi her memleket ve millet içindeki derin ilgisinin, yüksek kaygısının, feragat ve fedakarlıkla çalışmasının, her davayı benimseyiş ölçüsünün en canlı bir örneği idi.

O, millet hizmeti için doğanlar ve yine millet hizmetinde ölenlerin asil bir nümunesiydi. Tıp Fakültesinden çıkışından son nefesine kadar yalnız bu millet, yalnız bu memleket menfaatleri için çalıştı, hiçbir an kendini, kendi rahat ve menfaatini düşünmedi.

Meşrutiyet İnkılabında, Büyük Harpte, Milli İhtilâl Savaşının ilk gününde, Sivas Kongresinde o mütevazı, halkçı, feragatkar Refik Saydamı daima bu memleketin ana ideali ile başbaşa ve Milli Şeflerle yanyana bulduk, yanyana gördük ve çalışma humması içinde didinirken tandı.

Bugün memleketin her köşesine dağılan sağlık müesseselerini, disiplinli çalışma sistemlerini, en küçük nahiye dispanserinden en büyük hastaneye kadar bize gurur ve güven veren sıhhat teşekküllerini gözden geçirdiğimiz vakit onun yorulmak ve tükenmek bilmez mesaisini, idealist şahsiyetini görüyoruz.

Dahiliye Vekilliğinde, Parti Genel Sekreterliğinde ve İkinci Dünya Harbi başında ve içindeki Başvekilliği devrinde de 62 yaşına rağmen onu hep genç, dinç, azimli, enerjik ve Milli Şefin yüksek direktiflerini en iyi anlar, en iyi tatbik eder, gece ve gündüz mehumlarını hayat seyrinden silmiş bir delikanlı çalışması hakiyeti ve feragati içinde gördük, takip ettik.

Yalnız memleket selameti, millet refahı, vatan istiklâl ve kalkınması için çarpan kalbi, işiyen dimağı en sağlam ve dürüst bir karakter salâbeti içinde hep büyük vezinde Türkiye idealinin yolundaydı. Milli Şefin rehberliğinde Türk vatanının istiklâl ve selâmeti, Türk milletinin refahı için bir insan takatinin çok üstünde mesai sarfeden idealist ve realist Refik Saydamı kaybetmiş bulunmak hakikaten çok acı, çok ızdıraplıdır. Fakat, takdirî ilâhî bu imiş, ecelin müsaadesi bu kadarmış. Ancak, Türk milleti bu vatanı öz hâdîmi ve çocuğu Refik Saydamı daima minnetle, takdirel anacak ve büyük ölünün hizmet ve hatıralarını daima kalbinde muhafaza edecektir. Ne mutlu o ölüye ki, son nefesini verirken bile vatan hizmetindeydi ve dudaklarındaki son cümle yine «vatan» ve gözlerini çerçevesiyle taze humması da yine vatanın en büyük mâkes ve tekâşif şehirlerinden İstanbulda halkın rahatı, halkın refahı, halkın iyi ve bol geçimini idi.

Dürüstlüğü, hudutsuz çalışkanlığı, feragat ve fedakarlığı, yüksek seciyenin, büyük politika dimağının, asil vatanseverliğin misali olan Refik Saydamı Allah rahmet etsin.

ETEM İZZET BENİCE

Tütünçüler Kongresi

Önümüzdeki cuma günü şehrimizde Ticaret, Ziraat ve İhtisatlar Vekâletinin salâhiyetinde muameleleri Ege, Marmara ve Karadeniz muntakaları bütün tütün müesseselerinin iştirakile büyük bir tütünçüler kongresi toplanacaktır. Kongrede bilhassa tütünlerimizde götülen muhtelif işleme tiplerinin birleştirilmesi meselesi de görülecektir.

Refik Saydam cuma günü millî törenle Ankarada Allahın Rahmetine tevdi edilecek

Başvekilimizin ölümü memlekette derin bir acı uyandırdı

Mısırdaki Vefat Partisinde Bir İhtilâf Çıktı

Nahas Paşanın Sağ kolu Makram Übeyd Pş. partiden atıldı

Sebec Parti prensiplerinden uzaklaşmasıdır

Kahire 8 (A.A.)—Dükkânı salı günü sabahı Mısırdaki Vefat partisinde bir ihtilâf çıkmış, partinin 15 senedenberi genel sekreteri ve Başvekil Nahas Paşanın sağ kolu olan Makram Übeyd Paşa vazifesinden uzaklaştırılmıştır. Uzun bir kıtımdan sonra negredilen tebliğde bu kararın sebebi izah edilmekte ve Makram Übeyd Paşanın Vefat prensiplerinden uzaklaştığı, parti liderle azalarının, vazifelerini ihmalle idham ettiği bildirilmektedir. Partinin eski azasından olan Regip Hanna Bey de keza partiden çıkarılmıştır. İcra komitesi yakında telgraf toplanacak Vefat prensiplerinden uzaklaşmak töhmeti altında kalan azaları hakkında kararlar verecektir.

Vaziyet

Günün en son siyasî ve askeri hâdiselerine kısaca bir bakış

Bugün öğleye kadar siyasî ve askeri genel durum hakkında gelen haberler bize şu manzarayı göstermektedir:

Mısır cephesinde Rommel kuvvetleri tarafından girilen ileri hareketin yedi gündenden beri tevakkufla devamına girmiş olmasının İtalyanda nahos bir intiba hasıl ettiği anlaşılmaktadır.

Eğer Boston radyosunun verdiği bir haber doğru ise, İtalyan Başvekili Musolini yarımda Genelkurmay Başkanı Mareşal Kavallo olduğu halde Trablusa gelmiş ve Mareşal Rommelin de iştirakile cephedeki durum etrafında müzakereler cereyan etmiştir. Musolininin Afrika'ya gelmesi bu cephedeki harekâta İtalyanın verdiği önemi bekrirtmeğe kâfidir.

Bununla beraber, Elalemeyn bölgesindeki muharebeler seyyahiyetini muhafaza etmektedir. Teşebbüsün İngilizlere geçtiği veya geçmek üzere olduğu da bilinmiyor. Malûm olan bir şey varsa, o da her iki tarafın mütemadiyen ihmal ve takviye kuvvetleri almakta olduğudur. Mareşal Rommel sağ cenahını düzeltmiştir ve yeni bir hamleyle hazırlanmış da güphe yoktur. Binaenaleyh şu bir kaç gün içinde Elalemeyn meydan muharebesinin ikinci safhasını beklemek mevkiinde bulunuyoruz demektir. (Devamı 3 üncü Sahîfede)

MISIR CEPHESİ DURUM Hâlâ Seyyal!

Mareşal Rommel sağ cenahını düzeltti

Londra, 8 (A.A.) — «B.E.C.» Batı çölünde El Alemeyn muntakasında düşman hâlâ durdurulmuş bulunmaktadır. Rommel ce-

(Devamı 3 üncü Sahîfede)

Bulgaristanda 60 kişi idama mahkûmedildi

Bunlar gayri meşru teşekküllere mensup imişler

Londra, 8 (A.A.) — «B.E.C.» Sofya radyosu Sofyada gayrimişru teşekküllere mensubiyetlerinden dolayı 60 kişinin idama mahkûm edildiğini bildirmiştir. Radyo; bunun; Bulgaristanın son yıllarda şahit olduğu muhakemelerden en büyüğü olduğunu ilâve etmiştir.

SAMATYA Yangınında yaralanan Yuvar öldü

Yangını çıkaran Ali ölümüne sebep olmaktadır da muhakeme edilecek

2000 lira sigorta parasına tamamen evvelki gece Samatyada garşı içindeki dükkânın kundak sokak-

(Devamı 3 üncü Sahîfede)

Üsküdar'da bu sabah 5 dükkân yandı

Üsküdar büyük bir tehlike geçirdi

Bu sabah saat 3 de Üsküdar'da Kaputuzkarayısı içinde 86 numaralı evin altındaki kunduracı Mehmede ait dükkândan yangın çıkmış, sür'atle büyüyerek bitişteki diğer iki dükkân da tamamen yamalmaları sebep olmuştur.

Yine bu sırada sığınan bir kivilcim, arka sokakta bulunan arpacı Talâta ait iki dükkâna da sırayet etmiş, bunlar da tamamen yamıştır.

Kadıköy iftisi fevkalâde bir mesai sarfîle büyüme tehlikesi gösteren ateşi saat 4 de söndürmeğe muvaffak olmuştur. Beş dükkânın içindeki eşyalarla birlikte yanmasına sebep olan yangının neden çıktığı zabıta ve Üsküdar müdâdetumülüğince tahkik edilmektedir. (Devamı 3 üncü Sahîfede)

Başvekil Vekilliği

Dr.Fikri Tüzer hükûmet riyasetini ifaya başladı

Başvekil vekili ve Dahiliye Vekili Doktor Fikri Tüzer

Ankara, 8 (A.A.) — Kıymetli Başvekilimiz Dr. Refik Saydam, İstanbulda tebliğ vazifeleri yapmakta iken dün gece saat 24 te kalb sektesinden anisız vefat etmiştir. Yurddeşlerimize bu acı haberi verirken iş başında hayata veda eden merhuma sonuz rahmetler diler, ailesi efrazıyla bütün vurddeşlerimize acılarını ıstırac ederiz. Hükûmetin katli olarak teşekkülüne kadar Başvekil vazifesi Dahiliye Vekili Dr. Fikri Tüzer tarafından ifa edilecektir. Bu husustaki tebliğati emren negrediyoruz.

Bay. Dr. FIKRİ TÜZER Dahiliye Vekili ve Başvekil Vekili Başvekil Dr. Refik Saydam, İstanbulda vazife teşekkülü esnasında kalb sektesinden anisız vefat etmiştir. Yeni hükûmetin katli olarak teşekkülüne kadar Başvekil vazifesinin vekâleten Dahiliye Vekili Dr. Fikri Tüzer tarafından ifa edilmesi tenisip edilmiştir.

Reisicumhur İsmet İNÖNÜ FIKRİ TÜZER BAŞVEKÂLET VEKİLLİĞİ VAZİFESİNE BAŞLADI

Ankara, 8 (Telefonla) — Başvekil Vekilliğine tayin olunan Dahiliye Vekilimiz B. Doktor Fikri Tüzer bu sabah Başvekilte görevler vazifesini ifaya başlamıştır.

Büyükadadaki aşk faciası davası

Katil sevgilisini nasıl öldürdüğünü soğukkanlılıkla anlattı

Nisanın 5 inci günü Büyükdada bir aşk faciası olmuş. Sedat adında genç bir banka memuru bir müddet evvel Mersinde tanıştığı bir bar artistini 8 yerinden bıcağıyla öldürmüştü. Bu aşk faciasının duruşmasına (Devamı 3 üncü Sahîfede)

Başvekilin Cenazesi bu sabah Beyoğlu hastahanesine kaldırıldı

Şehrimizdeki Vekiller, Meb'uslar ve Refik Saydam'ın dostları saat 11 den itibaren hastahane de ihtiram ziyaretine başladılar

Cenaze yarın Ankaraya götürülüyor..

Sayın Refik Saydam nasıl hastalandı ve aramızdan ayrıldı

Ceset bugün tahnit ediliyor

Bir haftadan beri şehrimizde tetkiklerde bulunan kıymetli Başvekilimiz Doktor Refik Saydam gece saat 24 te Parapapas Otelinde bir kalb sektesi neticesinde vefat etmiştir.

Bu acı haber şehrimizde ve yurtta derin bir teessür uyandırmış, her taraf millî bir yasa bürümüştür. Daha dün başkama kadar «O» na aralarında gören ve İstanbul şehrinin işe vaziyeti, mahredat işi, halkın ihtiyaçları üzerinde hassasiyetle durup istirahat, sıfırlasız çalıştığını bilen bütün İstanbullular ecelin bu zalim olivesini büyük bir yels ve acı ile karıştırmışlardır.

Başvekil Doktor Refik Saydam İstanbul hayatı ihtiyaçlarına katli bir düşün vermek üzere geldiği şehrimizde duraklayarak, eraksız uğraşırken vade (Devamı 3 üncü Sahîfede)

RUS CEPHESİ Vaziyet Vahim!

«Kızıl Yıldız», gazetesini böyle söylüyor

Almanlar açtıkları gedikleri genişletmeye uğraşıyorlar

Londra, 8 (A.A.) — Moskovada negredilen resmi tebliğ, Voroneç'in işgal edildiğine dair Almanlar tarafından verilen haberleri teyid etmektedir. Almanlar, Don nehri-

(Devamı 3 üncü Sahîfede)

AMERİKADA 13 milyon kişi harp endüstrisinde çalışacak

Londra, 8 (A.A.) — «B.E.C.» Birleşik Amerika harp bürosu şefi gelecek yıl 13 milyon 900 bin kadim ve erkeğin harp endüstrisinde iltihak edeceğini söylemiştir. Bu yıl harp sanayine 10 buçuk milyon insan alınacaktır. (Devamı 3 üncü Sahîfede)

Son nefesini dahi bütün gayret, dürüstlük, çalışma ve fazileti ile vatan hizmetine tahsis etmiş olarak aramızdan ayrılan muhterem Doktor Refik Saydam

CERÇEVE BAŞVEKİL

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Başvekil Refik Saydam, memleket işlerinin ve iç politikanın büyük endamı aynası olan İstanbulda ve bütün bu davaları halletmek üzere didindiği masanın başında, kalbine inen bir yıldırım darbesiyle birdenbire vefat etti.

Şu anda rahmetle anmak borcunu duyduğum kendisinden, ilk defa olarak ölümü vesilesiyle bahsedebildiğim için müteessirim.

Herkes gibi benim de Refik Saydamı tanıyışım, birinci derecede, yaptığı işlerin uzak bir seyrinci bulunmak; ikinci derecede de, bir gün Ankarada huzuruna çağırılıp başkaya birkaç saatine nail olmaktan ibarettir.

Her iki müşaheden de edindiğim intiba, Refik Saydamın, samimiyet, saffet, iyimiyet, gayret, tevazu gibi kıymetlere bol bol sahip olduğuydu.

Refik Saydam, hende her temas

ve tabii vesilesiyle (iyi adam) inbami bıraktı. Sıraşma göre malikiyeti en değerli şey olan (iyi adam) cevherinin sahibine Allah rahmet etsin! Refik Saydam, memleket işlerinin ve iç politikanın büyük endamı aynası olan İstanbulda ve bütün bu davaları halletmek üzere didindiği masanın başında, kalbine inen bir yıldırım darbesiyle Hakkın rahmetine kavuşurken, bu endam aynasında seyredilecek şeylerin, onun gibi hassas bir insan kalbine ne ağır bir yük bindirdiğini de hatırlamadan duramıyorum. Zaman ve mekânın tayin etmek hususunda hiçbir mefkerevi saat ve makinenin taklit edemeyeceği ecel, Refik Saydamı bir endam aynası karşısında vurmakla, onun (iyi adam)lığı hakkında son bir vesika imza etmiş bulunuyor. Allah rahmet etsin!

HALK FİLOZOFU

VENİ BİR USUL

REŞAT FEYZİ

Son zamanlarda, tenkid yazılarını önlemeye matuf veya hafifletmek gayretini güden yeni bir tarz meydana çıktı. Meselâ, bir iş, bir müessesе, bir daire hakkında bir şey yazıyorsunuz. O dairenin âmil size telefon ediyor:

— Efendim, diyor, bugün kaç yazınız hakkında isterse-niz, size izahat verelim. Bize kadar teşekkür ederseniz, gördüğümüzü Tenemizden, bir de kahvemizi için, efendim.

Nazik bir davet. Kalkıp gid-i-yorsunuz. Muhatabınız, müte-madiyen altın alıyor, yazma-zın doğru olduğunu söylüyor. Ancak, o işin o tarzda cereyan etmesinin su ve bu sebepleri bulunduğunu, dünya vaziyeti-nin ve memleketin umumi hal

ve seviyesinin malûm oldu-ğunu anlatıyor. Sizinle ahbablığı iletliyor,

Siz, oradan bir dost yanından ayrılarak çıkıyorsunuz. Artık ahbab olduğunuz, oturup konuş-tunuz, kahvesini içtiniz.

Aynı müessesе veya daireye ait bir başka mesele mevzu-bahis olduğunda, yazıyı yaz-madan düşünüyorsunuz: O zat sizin ahbabınız, size nezaket göstermiştir, aramızda zınnı bir anlaşma vardır. Yüz yüze baka-caksınız. Şimdi, telrar bir şey yazsanız, ayıp olmaz mı? Ba-sınız iki tarafa salıyorsunuz, o yazıyı yazmaktan vazgeçi-yorsunuz.

İşte, bu fıkra, böyle vazgeçil-miş bir yazının yerine doğ-muştur.

Günün Tenkidi

Belediye Sarayının yapılacağı yer..

Müstakbel imar planına göre, bu gece layık büyük Belediye Sarayı, Sultanahmet meydanında yapılacaktır. Son günlerde duyduk ki, bu fikrin vazgeçilmiştir. Ve Belediye Sarayı, Fatih ile Şehzadebaşı arasında yapılacaktır. Bu vaziyette, Sultanahmet meydanı ile Şehzadebaşı civarı plânında bir hayli değişiklik olacaktır.

Biz de şahsen, Belediye Sarayının Fatih ile Şehzadebaşı arasında yapıl-masını daha muvafık buluyoruz. Burdan 7 — 8 sene evvel, biz, bir sabah gazetesinde, Şehzadebaşı, İstanbul ortası olduğuna dair şayan-ı dikkat bir raporla neşretmiştik. Bu işten anılan âlâkâder bazı zevat, Sur içindeki eski İstanbul'un tam orta noktasında, Şehzadebaşı olduğuna ita etmişlerdi. Ve bir iddiaya göre de Şehzadebaşı caminin tramvay caddesi-nden Yücekk Muallim Mektebine gi-den yol üzerine tesadüf eden köşe-sinde — camii bahçe duvarının köşe-si — bir memur sığın yarıdır. Bu sığın-ı olduğu yer, Sur içindeki eski İstanbul'un ortasıdır. Ve bu sığın-yı Mimar Sinan düşünmüştü.

Eğer, bu köşeden Mevlana sahi-line kadar olan mesafeyi ölçerseniz, yine aynı noktadan Halice kadar me-safeye müsbet bulunacaktır.

Duvarın köşesine rastlayan bu memur sığın-yı düşünce, yazık bir vesika var mıdır, bilmiyorum. Sığın-yı, yerinden kaldırılır, bakılursa, herhal-de bir şeyler bulunabilir.

Müstakbel İstanbulda Belediye Sarayının Fatih ile Şehzadebaşı arasın-da olması her bakımdan faydalıdır. Evvelâ, bu şehir, hergeçen evvel, İstanbul tarafı demektir. Halbuki, İstanbul tarafı, yıllarca çok imale uğ-ra-tmıştır. Bundan başka, bir takım büyük yangınlar, İstanbul'un geniş bir sahnesini harabeye çevirmiştir. İstanbul tarafı daha yakın bir âleka ve himmet, daha fazla gayret ve para sarfını talep ediyor.

Belediye Sarayının şehrin bu nok-tasında bulunması, İstanbul'un kal-lanmasına huz verecektir.

Temenni edelim de, bir an evvel sulh ve sükun devirleri ayağı elsin!

R. SABİT

Gümüşler U. Müdürünün tetkikleri

Şehrimizde bulunmakta olan gümüşler umum müdürü Pertev Duru yanından İstanbul baş-müdürlüğü Mevhi Adakan olduğu halde Beykozda güder tektilikler yapmaktadır. Mevhi Adakan, İstanbul'da İstanbul gümüşlerini başmü-dürlüğünde meşgul olmuştur.

Tramvay otobüslerine uygun lastik bulunamıyor

İstanbul elektrikli tramvay ve tünel idaresi Beşiktaş - Taksim arasında işleyen iki otobüsten bi-rinin lastiklerini tamir ettirebilmek için diğerini tamir edileme-miştir. Mevki otobüslere uygun lastiklerin yenisini bulmak zor olduğundan araştırılmaktadır.

Kasımazda yeni, modern bir vapur iskelesi yapılacaktır

Halkın vapur iskeleleri pey-deşer yentileştirilmiştir. Deniz-yönlü idaresi «Fener» den sonra «Kasımaz» da büyük ve modern bir iskele inşa edecektir.

Gece muayyen saatten fazla açık kalan bir dükkân 8 gün kapatıldı

Karaköyde mahallîbibi Kadri-nin dükkânının muayyen saatten fazla açık kaldığı tesbit edilerek 8 gün müddetle kapatılması su-retiler tebliğ olunduğu anlaşılmıştır.

Harp Vaziyeti

Mısır ve Doğu cephelerindeki muharebeler ve inkişafı

Yazan: İ. S. Eski Bükreş Ateşemiliteri

MISIR CEPHESİNDE:

Mihver ordusunun yorulduğu hakkındaki haberler günde art-maktadır. Mareşal Rommel'in zırlı tümenleri, yaptıkları taarruzlarda artık bir tepeyi bile a-lamyorlar. Yarıdan kalıcalı ve yeni malzeme bekleyen mihver ordusu müdafaa vaziyetine geç-miştir.

İngiliz ordusu şimdi kuvvet-lenmiş bulunuyor. Büyük ölçüde bir taarruz yapacak kadar muha-rebe kudreti kazanmıştır. Ağır

topçu ve yeni Amerikan tankları, çok aralarda gönderilen hava kuvvetleri, İngiliz ordusunun üstünlüğü ele aldığını v ya almak üzere olduğuna göstermektedir.

General Ohinlekin daha fazla vakit kaybetmemek için yeni bir taarruza girişmesi çok muheme-dir. Zaten bir müddet sonra ö-nüne böyle bir fırsat çıkacağı tahmin edilemez. Mihver ordusu, yardım kıl'aların gelmesine in-zaziren müdafaya geçişinden o-da bir tahkimat hattı vücutte ge-rimeğe başlamıştır. Hazırlanmış mevzide mihver ordusunu yen-mek ve ric'ate mecbur etmek şüphesiz daha güç olur.

Doğu cephesinde:

Alman taarruzları başlıyan büyük meydan muharebesi netice vermek üzeredir. Alman sol ceph-si Kursk - Voroneş demiryolu bo-yunca pek gabuk ilerlemiş ve Voroneş bölgesine hakim olmuştur. Yalnız Alman sağ cephelerinde nereden kadar ilerlediği ve sol cep-ha ile Rus ordusu gerilerinde bir-leşip birleşmediği henüz şüpheli-dir. Moskova - Rostov demiryolu kesilmiştir. Almanlar bu yamayı Don şarkına uzattıkları takdirde Rus merkez ve cenup orduları arasında büyük bir boşluk hasıl olacaktır. Masnaflık Rusların Don şarkını boş bırakmalarına ihtimal verilemez; Almanlar ilerlemekte is-teseler bile Don şarkında yeni Rus kuvvetlerinin mukavemetine ça-tacaklar ve cenahlardan da Rus mukabil taarruzlarına uğraya-caktırlar.

Fakat şüphe yok ki, Alman or-dusu büyük bir muharebe kazan-mıştır. Eğer çekilen Rus ordusunu büyük kısmıyla çember içine ala-bilseyse, bu parlak bir imha mu-harebesi olacaktır.

Paha fasulye satan bir bakkalın dükkân 11 gün kapatılacaktır

Gözetpede Kaynağı cadde-sinde 206 numarada bakkal Ahmet oğlu Osman Koriş paha fasulye satıldığından Üsküdar millî koru-ma mahkemesine verilmiş ve ne-ticede 8,30 lıra para cezasına ve on gün müddetle de dükkânının kapatılmasına mahkûm edilmiş-tir. Buhana 78 k'lo fasulye de mahkûre olmuştur.

DÜNYA HARBİNİN YENİ MESELELERİ

Tyyare Zayıfına Dair..

Almanya üç senedenberi ne ka-dar tyyareye zayimiyet ve elan-de ne kadar kalmıştır? Münaka-şâ kabul etmez bir rakam ile bu-nu söylemeye uğramak acele o-lur. Fakat Alman hava kuvvet-lerinin şimdiye kadar yaptığı ile bundan sonra yapacaklarını ö-lçerek bu kuvvetlerin ilerisi için harpte ne dereceye kadar mües-sir olup olmayacağını düşün-enler vardır. Böyle bir muvaze-ne kurarken hoş giden taraflara kuvvet vermek, cansız hesap-ları da mümkün olduğu kadar gözönünden uzak tutmak bazan zor mukavemet edilen halfindir. Fakat Anglosakson tarafın-erhap kimselerince bu bahiste mümkün olduğu kadar hesabı so-ğuk yürütmek ve İngiliz - Ame-rikan tarafının lehinde görün-miş gölgeyi cihetleri de göster-mek yolunda yazılanlar okumak faydasız olmasa gerek.

Evvelce hatırla tutulan bir esas var: Kaybedilen tyyare ile yeni yapılan arasındaki nisbet ikinci-nin artmasına devam etmek; di-yorlar. Rus - Alman muharebe-sinde bir senedenberi iki tarafın ne kadar tyyareye zayimiyet oldu-ğuna bu harbin tarihi ancak kav-ga bittikten sonra tesbit edere-k yazılabilecektir. Şimdiki halde mu-habirlerin zayıflık etrafında ileri-südülen rakamlar türlü türlü münakaşaları davet eder bir halde-dir.

(Devamı var)

MAHKEMELER:

Çarşamba günü tir-nak kesilmez, gece aynıya bakılmamış

Hukuk Mahkemesindeyiz. Bir ka-dınla bir erkek, hakimin karşısında ganyana duruyorlar. Erkek, uzun bı-rakları, birbirine çökmüş avuçları, kasa boyu ve kocaman kafasıyla, tom-bul Toyzenin kocasına o kadar benz-iyor ki... Sayın saygırlar! Kadın da, tokoparlık, oldukça yaşı, başı ör-tülü, Hanım hanımek, kadın ka-da-rak bir Müslüman hettün...

Davayı itame eden erkektir. Er-kek, konuşuyor: — Efendim... On sekiz senelik kari-koçuyuz. Kararın her hayundan memnundur... Her halinden memnu-rum. Gel gelelim, bizim hararın ki-kadadı bütlaya merakı fazla... Me-selâ, gece ve Çarşamba günleri tir-nak kesilmezmiş, insan hapis olmuştur. Gece süz taranmış, aynıya bakılmamış. Aynalar, geceleri, öttüye gütü-lür.

Sah günü yola gidemez, bir işe başlanamaz. O iş, sullanır kalır. Sıcaklık mangada buralmazmış; in-san boyu olmuştur. Sıcaklık tensine gönserse, ayakları havaya kalkarsa, in-sanın düşmanları ayağı kalkarsa, Mısa sakırdatılmaz, makas sakırdat-ılmazmış. Kavga olmuştur. Elden, bi-çak, sabun alınmazmış. Yolcu mu ar-kasından düşürür, ayna tutulmuştur. Mahallide cesaretiler orkale, sü-pürülen, çamaşır yıkanmazmış... İyi deklime, birnek karış yere düşü-lünce insan fısıracı olmuştur. Papuç taş konmazmış ki, kol bağlanmaz-mış... İnsan kimseli bağlanmaz-mış. Birne karış paltı, ceket vesaire düş-mesi istiklenmezmiş... Onun kimseli bağlanmazmış. İşle bilmen ne zaman tıraş olunuz, falen zamanda bilmen ne yapınız. Artık, usandım... Bu-rama geldi efendim. İlahimüf! öde-miyeceğim. Kanunu Madenin 134 üncü maddesi mücbirce bozmadımı talep ediyorum... Hükim,

— İyi anımdı, dedi, mevzuu bahset-günce madda, karı ile toca arasın-da müsteker hayatın gelmez bir ha-le gelmiştir. Bundan başka, Kanu-nu Madenin 133 üncü maddesi de bana bozma haklarını bahşetmek-tir. Belki, maddeyi okuyayın: «Ka-rı kocadan bir, üç senedenberi devam eden bir akl haklığına düşme olup ta bu hastalık müsteker hayatın devamı diğer taraf için gelmez hale koymuş ve şifası kabil olmadığı dahil cihetleri tarafından tesbit edilmiş bulunursa o taraf her zaman bozan-ı talep edebilir...»

— Bizim de bu yizden aramızda şiddetli bir geçimsizlik var; müste-ker hayatımız, hakikaten gelmez bir hale gelmiştir. Bundan başka, Kanu-nu Madenin 133 üncü maddesi de bana bozma haklarını bahşetmek-tir. Belki, maddeyi okuyayın: «Ka-rı kocadan bir, üç senedenberi devam eden bir akl haklığına düşme olup ta bu hastalık müsteker hayatın devamı diğer taraf için gelmez hale koymuş ve şifası kabil olmadığı dahil cihetleri tarafından tesbit edilmiş bulunursa o taraf her zaman bozan-ı talep edebilir...»

— Bizim de bu yizden aramızda şiddetli bir geçimsizlik var; müste-ker hayatımız, hakikaten gelmez bir hale gelmiştir. Bundan başka, Kanu-nu Madenin 133 üncü maddesi de bana bozma haklarını bahşetmek-tir. Belki, maddeyi okuyayın: «Ka-rı kocadan bir, üç senedenberi devam eden bir akl haklığına düşme olup ta bu hastalık müsteker hayatın devamı diğer taraf için gelmez hale koymuş ve şifası kabil olmadığı dahil cihetleri tarafından tesbit edilmiş bulunursa o taraf her zaman bozan-ı talep edebilir...»

Siz tadında... Kadın da konuşur: — Buhana, herkesin bildiği şeyler-dir. Her Müslüman bunlara inanır. Ben de inanırım... Bu işlerin yapılma-sını istemem. Bütün derdimiz, durtlu-kız budur. Ben kocamdan memnu-rum. Bu hayırlardan vazgeçerim.

(Devamı 4 üncü Sayıda)

DİŞ POLİTİKA

Çin ile Japon..

Yazan: Ali Kemal Sarıman

937 senesi yazında başlıyan Çin - Japon harbi beş seneyi dol-durdu; altıncı seneye girdi. Ja-ponun maksadı Amerikayı tedaf-ili vaziyete tıtmaktır. Amerika ne kadar uzun zaman taarruz e-demeyecek bir halde bulunursa Japon için bunun o kadar leziz olacağı. Japon general ve amiral-lerince hesap edilmiştir. Onun i-çin Japonların harbe girdiği ilk haftalardaki gabuk muvafakla-yederi karşısında Anglosakson tarafının tedafili vaziyette kalması olmasa Tokyoyu ilerisi için de bir çok ümitsiz düşündürmüştü. Lâkin Japon yalnız Amerikayı ve İngil-tereyi değil, bunların diğer müte-fiklerini de düşündürmüştü. O-mun için bir taraftan Rusya ile siyasi münasebetlerini devam ett-irmekte, vakit vakit Rusya ile müzakerelere girmektedir. Bu su-retle Rus tarafında anıl ol-mak isteyen Japonyanın emil e-hemmiyet verdiği diğer bir cihet tabii ki umumi gibi de-ğildir. Çin.

937 senesi yazındanberi Çin ile harp halinde bulunan ve Çin top-çaklarının büyük bir kısmını iş-gal etmiş olan Japonlar geçen beş sene zarfında ise siyasi ve askeri türlü türlü çarelerle bu hâmbin içinden çıkarak yolu aramışlar-dır. Lâkin buna imkân bulun-maz. Yoksa Japonlar uzayıp gi-den böyle bir harbin kendileri i-çin paha ofukunu hesap etmi-yor değillerdir. Bugün ise Japo-nya artık Amerika ve İngiltere gibi kuvvetli devletlere harbe girmiş bulunuyor. Çin gelmesinden ayrı-lmak için tekliflerde bulunmak-tan geri kalmayan Japon diplo-matları daha Çin'in der cevabı karşısında bekliyor. Çünkü Çin tamamıyla istiklâle ve arazisine sahip olmak emelindedir. Aza-sından ve istiklâlinde fedakâr-lığa kadamıyacağını anlaşılmıştır. Şimdi de Japon ordularının Çin mukavemetini kırmak için uğraş-tıkları görülmüyor.

941 ilâkânundanberi, yedi aylık devrinin bilhassa ilk haf-tasında Uzak Şarkta ve Büyük Orkânus sularında Japonların muvafaklıyederi birbirini takip etmiştir. Lâkin harbe bundan sonraki devrelerinde başka baş-ka müslâkât başgösterecektir. Ja-ponların yedi aydanberi girmiş oldukları yerler ile Japon adaları arasındaki münakaşe yolunu u-zundur. Japonlar çok geniş bir sahada yayılarak kuvvetlerini göndermişlerdir. Şimdi o kuvvet-leri orarlarda muhafaza etmek işi vardır. Japon adalarındaki kuv-vet de 2 milyondan aşığı değildir. Bunun için de Anglosakson tara-fının hakikaten tedafili vaziyette kalması Japonlara göre en iste-necek şeydir. Diğer taraftan Rus-ya ile Japonya arasında yeniden müzakereler olduğuna dair bu-günlerde alman haberler de az memnû olmasa gerek. Japonlar şimdi Çin ile daha ziyade meşgul olmak isterlerken Anglosakson ta-rafının tedafili vaziyette kalma-sını ve Rusyadan da bir zarar gel-memesini daha ziyade isteyecek-leri bir zamanda bulunuyorlar demektir.

Birimizin DERDİ

Belediyenin bir şikâyetine cevabı

Zeyrek yokusunun bekimsiz bir halde bulunduğu hakkındaki bir şikâyetimizin 19/6/1942 ta-rihinde gazetemizde Şikâyet Be-le-diye Negratı Müdürlüğü tara-fından tebliğ edilince şu cevap gönderilmiştir:

«Atatürk Bulvarı inşaatı dolay-sıyla Sule İncesinin Zeyrek Yokusunda 3 metre ihtisazda top-çak altında kalacak olan büyük evlerinin su borularının kırıl-maktan korunması için burada bir beton galeri inşaatına başlanmış ve bu yizden Zeyrek Yokusu-ndaki müruru ubur evvelâ gazete ile ilan edilmek suretiyle kesile-rek bu yola yeni boru döşenmiş bundan sonra eski borular sökü-l-miştir.»

Sular idaresi, boru fersi ame-liyesini bitirdikten dolayı Yollar Şubesi tarafından derhal kaldırıl-tarına bağlanmış ve bu sureti-yle 28/6/942 tarihinde bitirdiğin-vestite işi vordmuş olduğu anlaşılmıştır.»

EDEBİ ROMAN: 26

AŞK ve GÖZYAŞI

Yazan: SELÂMİ İZZET

BİRİNCİ KISIM

Bu, Seyginin de aktına gelmişti; dü-günküde Kenan böyle bir şey yap-mayacağına, yapmayacağına aklî ya-yıyordu. Kenan her ne olursa olsun ona aşkı, seven bir gönlü sevdiği insana bu derece azap vermek istemediği he-le Kenan gibi yüce ve temiz duygu-lu bir insan bu suretle, bu kadar kan-çısıya intikam almazdı.

Engin'in hâsda vardı, Yusufu mu-habesetle kenarı kaçırması. Kenanın, İhanetini haber alınca bu işi o yapmış olacaktı...

Engin erodtu:

— Sözün geliyorsa değil mi? — Geliyorum kendim, bu iş ko-caman yapmış olmasın aklâ daha yakın; daha yakın anma bilmemiz, öğren-miz, erin olamazız lâzım... Düşün bir kere, ben kocamı gördüm, kocam beni yok yere ilham etti ve bundan sonra Yusuf'la buldu. Kocan ise evden dışarı çıkmadı... Su hâlede Yusufu çalan Kenan'dır diyorum.

— Öyle ise ağlamayalım, geri ge-liriz.

— Hakikati öğrendikten sonra ge-liriz.

— Hakikati nasıl ve kimden öğre-nir? Ona doğruyu söyleyecek ancak biz varız.

— Seni görmeye gelmiyecek mi di-yorsun?

— Bundan kaçayorum kardeşim... O işi adanmış, mehtaşmış anma, çok namusludur. Beni affetmesinâ umida yoktur.

— Belki geldiği yere gider, ona mektup yazarız.

— Acaba yine oraya gider mi?

— Ne tarafa baksak, nereye el et-sak felâketten kurtulamazız.

— Sen şimdi istemiye istemiye kalkıp evine git... Anladın ya, artık seel yanında alıkoynamam.

— Öyleyse kaç beraber bize gi-delim. Artık sen benimle olursun. Bag başa verir derizdiriz, Yusufu a-

narız.

— Bakalım kaçan razı olur mu?

— İster istemez olacak, kardeşim! Aklâk ortasında burkaman ya... A-sıl ben orunda yazmıyca, onun yü-zünü görmeye nasıl tahammül edee-gim?... Fakat ne yapayım ki, bu fe-dakârlığa kullanan zorunluyam, kalıncasım.

— Ben Ali ile beraber Yusufu a-rarım...

— Ben ne yapacağım? Nasıl ya-sıyacağım? Yusuf ölsün, öldü diye ağ-lar, Allahın ona rahmet düşer, tesel-i bulurum. Bu ümitsiz biter... A-caba ne yapayım?... Durmadan ağlıy-oru?... Aç mı Çupak mı Amemişi a-ra-dığı zaman ona ne alayım? Dövl-e-yorlar mı Seygin, düşündükçe çil-dırıyorum... Ölmüş olsaydı izrap çolardı.

— Amma bir daha göremezdim, gör-mek ümidim kalmıyacağı.

— Acaba Yusufu kavuşur muyum denişir?

— Elbette. Ben kocamla konuşurum, meseleyi hallederim...

— Dünyada her şey ümit ile imiş.

Ben de bu ümit ile yazıyacağım...

Ben artık gideyim. Yalnız başma ge-len felâketi kocama nasıl bellet-e-yim?... Çektiğim azabı yüzdünden anlarsın mı? Ya bir şey sorarsa?

(Devamı var)

SON 24 SAAT İÇİNDEKİ
HADİSELER

(Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı Bültenlerinden alınmıştır.)

Tehlis eden Muammer ALATUB

Mısır cephesindeki mihver hamlesinin yedi gündürlüğüne dair rakamların olduğu malumdur. Ankara Radyo gazetesi, Jün verdiği bir haberde, İtalyan Başvekili Musolini'nin yeni İtalya Mareşali ve İtalyan Genelkurmay başkanı Kuvvelleri ile birlikte Trablusa geldiğini bildirmiştir. Musolini ve Mareşali Rommel'in de hazır bulundukları bir müzakerenin cereyan ettiği tahmin edilmektedir.

Boston radyosuna göre, Musolini İskenderiye'yi işgal edecek olan kuvvetlerin başında bulunmak için Afrika'ya gelmiştir. Mısır'daki tarihî eserlerin Kapa noktasındaki istediği haber veriyorsa da, Kahirenin açık geçiş ilân edilmiş olmaması İngilizlerin Mısır müdafaa karar verdiklerini göstermekte bulunduğu şeklinde tefsir ediliyor.

MISIRDA VAZİYET

Londra'dan gelen haberler, Misir'da General Obinle'nin teşebbüsü ele aldığı merkezindedir. Şimdi taarruzlar İngilizler tarafından yapılmaktadır. Londra'ya göre, İngiliz taarruzları on gün kadar daha devam ettiği takdirde General Rommel'in fazla zayıf vermeyecek için daha emniyetli olan Marsa Matruh hattına geçmesi muhtemeldir.

RUS CEPHESİNDE VAZİYET

Alman kaynakları Don nehri'nin bir kaç noktadan geçerek köprübaşlarının tutulduğu ve Voronej sanayi merkezini işgal ettiğini bildirmişlerdir. Sovyet kaynakları ise, Alman kuvvetlerinin henüz Don nehri'ni geçmemiş olduklarını bildirmektedir.

Bu kaynaklar Voronej şehrinin iki taraftan müdafaa edilmekte

Mussolini Genelkurmay Başkanı ile birlikte Trablusa geldi — General Rommel'in de iştiraki ile müzakereler oluyor — Sovyetlere göre Don nehri henüz geçilmiştir.

olduğunu bildiriyor. Bunun bir şehrin hemen batısında, ötekisi de daha ötede Stanisskolün cenup doğusundadır.

Gece yarısı negredilen Rus tebliği son altı gün içinde Sovyet ve İtalyan Genelkurmay başkanı Kuvvelleri ile birlikte Trablusa geldiğini bildirmiştir. Musolini ve Mareşali Rommel'in de hazır bulundukları bir müzakerenin cereyan ettiği tahmin edilmektedir.

Boston radyosuna göre, Musolini İskenderiye'yi işgal edecek olan kuvvetlerin başında bulunmak için Afrika'ya gelmiştir. Mısır'daki tarihî eserlerin Kapa noktasındaki istediği haber veriyorsa da, Kahirenin açık geçiş ilân edilmiş olmaması İngilizlerin Mısır müdafaa karar verdiklerini göstermekte bulunduğu şeklinde tefsir ediliyor.

BÜYÜK BİR DENİZ VE HAVA MUHAREBESİ

Alman umumî karargâhının neşrettiği hususî bir tebliğe göre, şimal burma ile Spitzberg arasında Norveç şimal sahilinde Sovyet birliğine girmekte olan vapur kafileleri Alman deniz ve hava kuvvetleri arasında şiddetli bir muharebe olmuştur. Tebliğe göre, muharebe bu kafiye kısmen yok edilmiştir.

BEŞ SENELİK ÇİN - JAPON HARBİ

Domei Japon ajansı 7 temmuz 1937 den 15 haziran 1942 ye kadar geçen devredeki muharebeler arasında, Çin cephesinde ve sularında 2,338,000 Çininin maktul düştüğünü bildirmektedir.

2800 tayyare düşürülmüş veya tahrip olunmuş, 5000 top alınmış veya kullanılmaz hale getirilmiştir. 760 harp veya ticaret gemisi batırılmış veya hasara uğratılmıştır. 2270 gemi ele geçirilmiştir.

ŞEHİRDEN ve MEMLEKETTEN

ANKARADAN ve MEMLEKETTEN:

★ Antalya'da Sıngu suyu kanalları açılma töreni dün yapılmıştır. Bu kanal sayesinde 120 hektar arazi sulah edilecektir.

MÜTEFERİK:

★ İki tonluk Ceylanbahi motorlu Ağvadan getirilen Büyükdere'de Güneş motorlu çarpanıştır. Ceylanbahi batmış, müteferik kurtarılmıştır.

★ Kağıt stoku vücutte getirilmesi için Maliye Vekâletine 5 milyon liraya kadar bir kredi tahsis olmuştur.

★ Güzel sanatlar akademisi bu sene mezunlarına diploma tevzili töreni 10 temmuzda yapılacaktır.

★ Şehrimizdeki fırınların mahallelerdeki nüfus nisbetlerine göre tahdidi etrafında tedkikler yapılmaktadır.

★ Adana ve civarında çevrile-

İngilizler bir senede
143 milyon
beyannameye atmışlar

Londra 8 (A.A.) — B.B.C. istihbarat Nezari dün Avam Kamarasında İngiliz hava kuvvetlerinin bu yılın ilk 6 ayında düşman arazi'ne ve işgal altındaki memleketlere 145 milyon beyannameye atıldığını söylemiştir. Bunun 16 milyonunu Almanya almıştır.

İzmit Deniz Satınalma Komisyonundan

Cinsi	Kilosu	Tahmini Fiyatı Kuruş	Tutarı Lira
Sarımsız	6000	10	600
Kabak	10000	10	1000
Pelion	10000	15	1500
Bonaya	5000	25	1250
Sala	1000	80	800
Lahana	2000	10	200
Taze Fasulye	10000	30	3000
Domates	5000	15	750
Soğan	7000	18	1260
Patates	15000	30	4500
Isırganık	5000	15	750
Pazı	6000	15	900
			16360

1 — 2 Temmuz 942 tarihinde yapılan kapalı zarf açılışında teblihi çıkan yazı yukarıda cins ve miktarları yazılı 12 kolon tablosunda ikinci defa kapalı zarf açılışında 23 Temmuz 942 Perşembe günü saat 16 da izmitte Tersane Kapısındaki komisyonca yapılmıştır.

2 — Satınalma bedeli olmak komisyonundan alınabilir. Muvakkat teminatı «1227» kredisiz.

3 — İsteklilerin ilgili ticaret ve eliyet vesikalarını ve 2490 sayılı kanunun 3. maddesi ve 12. maddesi ile ilgili mektuplarını yukarıda yazılı teminatlarıyla birlikte belli gün ve saatten tam bir saat evveline kadar komisyonca verilmeli.

BELSAMİTOL

İdrar yolları iltihabı, yeni ve eski BELSOGUKLUĞU, idrar zorluğu, mesane ve prostat iltihabı, sıst ve kol iltihabı. Böbrek rahatsızlıkları, idrar taşı ve mikromeril bir ilaç BELSAMİTOL'dur. BELSAMİTOL kullanımları yukarıda yazılı ilaçlardan çoktur. Bütün Bezanlerde bulunur. Satış depoları: Sami Aksoy, Bahçekapı İş Bankası sekizinci Raftıncılar sokak No. 5

Devlet Denizyolları İşletme U. Yürürlüğü ilânları

Yalnız bu haftaya mahsus olmak üzere 9 Temmuz Perşembe Karadeniz ve İzmit postaları yapılmıştır. «7363»

ŞEHİRDEN - MEMLEKETTEN - BÜTÜN DÜNYADAN
SON HABERLERİşgal sahalarının
da Alman
askeri azalıyor

Moskova, 8 (A.A.) — Cenevre'den geçen Sovyet ajansına çekilen bir telgrafa göre, Rus cephesindeki Alman kuvvetleri, Alman işgal altındaki memleketlerde bulunan Alman garnizonlarını son derece azaltmakta olduğunu bildirmektedir.

Maltada dün yi mi
dört uçak düşürüldü

Londra 8 (A.A.) — Maltada negredilen tebliği, son 24 saat zarfında ada üzerinde 21 düşman uçağının düşürüldüğü bildirilmektedir. İngilizler 5 uçak kaybetmişlerdir.

Rus cephesi

(1 inci Sahifeden Devam) ni kaçuk sandalları geçmiye ve Rus uçakları tarafından tahrip edilmiş olan köprüleri tamir etmiye çalışmaktadır. Bu kesimde, bir noktada Almanlar 40 tank ile birkaç kamyonu nehrinden geçirmeye muvaffak olmuşlardır. Fakat Rus kuvvetleri nehri geçmiye muvaffak olan Alman teşkilatını çevirmiş ve imha etmişlerdir. Cepheden diğer kesimlerinde ilerlemekte olan Almanlar bazı yerlerde açtıkları gedikleri genişletmiye çalışmaktadırlar.

Rus tebliğine yapılan bir ilâvede, Almanların bir kesimde 200 tank ile yaptıkları bir hücumda tanklarının 80 i tahrip edildiği bildiriliyor.

Adet failiyeti olan Almanlar, Kızıl Yıldız gazetesi vaziyeti cidden vahim addetmektedir. Leningrad radyosu bir Rus denizaltısının Baltık denizinde 8000 tonluluk bir ticaret gemisini batırıldığını bildirmiştir.

VAZİYET

(1 inci Sahifeden Devam) Rus cephesinde de vaziyet sarıh görünmemektedir. Ruslar Don nehrinin öte yanındaki Voronej sanayi şehrinin Almanlar tarafından işgalini teyit etmiyorlar. Bununla beraber muharebelerin bu nehir yataklarında bütün şiddetle devam ettiği muhtemeldir.

Don nehrinin garbinde itihata edildiği Almanlar tarafından bildirilen mühim Rus kuvvetlerinin akıbeti hakkında, Alman kaynakları tarafından da yeni bir haber gelmiştir. Bu kuvvetler ne oldu? İmha mı edildiler, çekildiler mi, biliniyor.

Ruslar, bazı yerlerde Don nehrini geçmeye muvaffak olan Alman teşkilatlarının çevrilerek imha edildiğini bildirmektedir. Görünüş şudur ki, bu kesimde Alman tazyiki gittikçe artmaktadır ve Don meydan muharebesi henüz başlamamış ise, başlamak üzere, diye tahmin yürütülebilir.

Samatya yangını

(1 inci Sahifeden Devam) rak yakın balıkalı Ali bu suretle yanındaki iki dükkânın da yanmasına ve dükkân üstündeki odalardan birinde uyuyan Yuvar isiminde birinin yaralanmasına sebep olmuştur.

Yanan dükkânların sahibi olan Yuvar kadını, Cemaatpazı hastanesinde ölmüştür.

Müctemilumullin bakkal Ali hakkında ölüme sebep olma davası da açılmıştır.

Yapı ve İmar İşleri İlânı
Nafia Vekâletinden

1 — Eksiltmeye konulan iş: Jandarma Muhafız taburu için yapılacak temizleme evi inşaatıdır.

Kapalı bedeli «20381» lira «67» kuruştur.

2 — Eksiltme 23.7.942 Perşembe günü saat 15 de Nafia Vekâleti Yapı ve İmar İşleri Eksiltme Komisyonu odasında kapalı zarf usulüyle yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak «102» yüz iki kuruş bedel mukabilinde Yapı ve İmar İşleri Reisliğinden alınabilir.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin usulü daairesinde «1528,83» bin beş yüz yirmi sekiz lira altmış üç kuruşluk teminat vermekleri ve Nafia Vekâletinden bu iş için alımış eliyet vesikası ibraz etmeleri lâzımdır.

Bu vesikayı almak için isteklilerin mülkâkâse tarihinden «tatlı» günleri haric en az üç gün evvel bir işida İle Nafia Vekâletine müracaat etmeleri mecburdur.

5 — İstekliler tebliğ mektuplarını inale günü olan 23.7.1942 Perşembe günü saat 14 de kadar Eksiltme Komisyonu Reisliğine mahbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olucak gecikmeler kabul edilmez. «4988» «7297»

Bir İtalyan limanında 2 vapuru
batıran denizaltı

Londra 8 (A.A.) — B.B.C. Tobey denizaltısı kumandanı en yüksek nisan olan Viktorya haçı nisanı ile taltif edilmiştir. Kumandan bir vapur kafilisini takip ederek bir İtalyan limanına girmiş ve güpegündüz bir hücumda bulunarak 2 gemiyi batırılmıştır. Bu; harbin en cür'etli bir hareketi adokulmaktadır.

Değıştili bomba ve sualtı bombalarına rağmen Tobey denizaltısı gemisi mezkûr limandan salımen kurtulmuşa muvaffak olmuştur.

Tobey denizaltısı şimdiye kadar 70 bin tonluluk gemi batırılmıştır.

Mısır Cephesi

(1 inci Sahifeden Devam) nıptan muhtemel bir mütefik hareketine karşı gelmek için sağ cepheleri düzeltilmiştir. Vaziyet hâlâ seyyardır. Britanya ve mütefik kuvvetleri küçük birçok düşman kuvvetlerini dağıtmışlardır.

Cepheden alınan raporlar El Alemeyn'de birinci Cenebi Afrika tımeninin kahrmanlığı bildirilmektedir. Bunlar 1 Temmuz'da ve daha ertesi gün düşmanın mütemadi hücumuna maruz kalmış ve bunları pliskürtmüştür.

Üçüncü gün düşman yine hücum etmiş, fakat takviye gelmiş olduğundan bu sefer birinci Cenebi Afrika tımeni düşmüştür. 21 tank ve 200 piyade almıştır.

Büyükdadadaki aşk
faciası

(1 inci Sahifeden Devam) dün 2 inci Ağrıcazade başlanmıştır. Kalabalık bir dinleyici kütlesi tarafından takip edilen duruşmada Sedatın vekâletini muharir Esat Mahmut Karakurt üzerine atmış bulunuyordu.

Bundan evvelki sorgularında olduğu gibi kadı genç, dün de enayeti büyük bir soğukkanlılıkla ve bütün teferriatle mahkemede anlatmış ve bir ara teessüre kapılarak ağlamıştır.

Sedat, maktul dama ile Mersindeki baba nasıl tanıştıklarını, vaktadan önce onunla birlikte İstanbul'da nasıl yaşadıklarını anlatmış ve demiştir ki:

«5 nisan günü Güvercinlik mevkiinde köllola dolayorduk. Fatma çok neşeli idi. Mütemadilen güllüyor. Kahvecigizindeki sağıkaları söylüyordu. Bir anlık bana:

«Sedat gel artık ayrılmam.» dedi. Sebepini sordum:

«Çünkü ben senin değil, başkalarının malıyım. Sana yâr olmam cevabını verdi.

İle anda kendimden geçtim. Hakikaten Fatma söylediği gibi fena bir kadındı. Başkalarına aitti ve bir gün nasıl olsa elimden kaçıp gidecekti. Onu sevüyordum. Bu ayrılık ihtimali karşısında fikrim altüst oldu. Tabancamı çektim ve ona ateş ettim.

Fakat silâh patlamadı. Bunun üzerine bıkakla onu öldürdüm.» demiştir.

İstiklaldeki sorgu noksanının ilmalı için dosya müctemilumullin'e gönderilmiş, duruşma bu sepetten başka bir güne bırakılmıştır.

Refik Saydam Cuma günü Ankara'da milli
törenle Allahın rahmetine tevdi edilecek

(1 inci Sahifeden Devam) zife uğrunda can vermiştir. Başvekili'nin dün bazarında Ticaret Vekili Mîmtaz Ökmen ve İşe Müsteşarı olduğu halde Vîlâyetle itihaf ve itihaf tacirlerini teskil edecek vaziyetleri hakkında malumat almıştır. Öğleden sonra da Belediye'yi ziyaret etmiş, toplu bir halde bulunan Daimî İsticmal Ankaralıyâ Sabir, Belediye işleri üzerinde görüşmüştür.

Bundan sonra da odun ve kömür tacirlerini, fırınları ve edirmenleri kontrol etmiş, kendilerinin izahat almıştır.

Müştefik Perapalas Oteline dönmüştür. Bu suretle Dolgor Refik Saydam dün öğleden evvel üç uçuk saat, öğleden sonra da 4 saat fasulasız olarak çalışmış ve saat 21 e doğru ikamet etmekte olduğu Perapalas Oteline avdet buyunmuştur.

Otelde saat 21,30 da akşam yemeğini içmiş ve yiyen Başvekili'nin mütefik Hulusi Kalem Müdürünün yanlarına çağırarak bugün yapacakları işler, tedkik edilecek mevzular hakkında derdestler vermiş ve bunlarla alakadar görülebilecek zeyat tesbit etmişlerdir.

YEMEKTE SONRAKİ MESALİ VE ANİ KRİZ

Başvekili'nin bundan sonra oteldeki çalışma odalarında 1,5 saat mesal ile meşgul olmuşlar ve tam saat 23,30 da yatmışlardır. Bir müddet sonra Anı bir Anjın Puvarın krizi Başvekili'nin rahatsız etmiş ve Hulusi Kalem Müdürünün çağırılmışlardır.

DOKTORLAR YETİŞİYOR

Hulusi Kalem Müdürü en yakın olan Beyoğlu Zükür hastanesine telefon etmiş ve doktorların acele gelmesi için bir notası ile memur göndermiştir. Bu ara Doktor Profesör General Tefik Sağlam, Doktor, Profesör Necmettin Rifat da telefon edilmiştir. Perapalasa ilk yetişen Beyoğlu Zükür hastanesi nöbetçi tabibi olmuştur.

Mütefikin de Beyoğlu Zükür hastanesi Şentabibi B. Fikret, General Doktor Tefik Sağlam, Necmettin Rifat gelmişlerdir. Fakat gittikçe şiddetini artıran zâlim kriz en nihayet açıldığında göstermiş ve sevgili Başvekili'nin 15 dakika kadar süren bu kriz nihayetinde bütün müdahavata rağmen hayata ebediyen gözlerini kapamışlardır.

CENAZENİN BEYOĞLU ZÜKÜR
HASTANESİNE NAKLİ

Vali ve Belediye Reis B. Lütfi Kırdar ile İdareî Örfiye Komutanı Orgeneral Sabit Noyan, İstanbul Komutanı da Perapalas Oteline gelmişlerdir.

Herkesi mütefik eden bu acı haber Ankara'ya bildirilmiş ve merhum Başvekili'nin cenazesi sabahleyin saat 5,5 da bir otomobile otelden Beyoğlu Zükür hastanesine naklolanarak hariciye kışmasına konulmuştur.

Cenazenin başucunda ve oda kapısında ikişer süngüli askerle polis ihtimam vaziyeti olarak beklemeye başlamışlardır.

Hastane kapısında da bir iltiham nöbetçisi ilame olmuştur.

SON ZİYARET

Şehrimizdeki Vekiller, Mebuslar ve Refik Saydam dostları bugün saat 11 den itibaren azık ölüye son ziyaretlerini yapmaya başlamışlardır. Tam saat 11 de Hariciye Vekili Şikri Saraoğlu, Milliye Vekili Fust Ağrah, Ticaret Vekili Mîmtaz Ökmen, İhtisarlilar Vekili Raif Karadeniz, eski Dahiliye Vekili B. Faik Öztürk ile Mebuslar, Vali, İdareî Örfiye Komutanı, İstanbul Komutanı ve diğer zevat cenazenin bulunduğu odaya girerek bayrağı sarılmış olan cenazeyi ziyaret etmişlerdir.

Hastanede Başvekili'nin cesedi tahnat olunacak ve yüzünün mülâhi alınacaktır.

CENAZE MERASİMİ PROGRAMI

Bugün öğleden sonra vilâyette bir komisyon yarınki cenaze merasimi programını hazırlayacaktır. Cenaze yarın öğle vakti Beyoğlu zükür hastanesinden alınarak ve merasime Köprüye, oradan da Haydarpazıya naklolanarak akşam «7302» trenle Ankara'ya götürülecektir.

Ankara'da milli bir cenaze alayı merasimi yapılarak Şehitliğe defnolunacaktır.

ANKARADAKİ TEESÜR

Ankara 8 (Telefonla) — İstanbul ihtiyacı üzerinde tedkiklerde bulunurken vazife uğrunda irihâl eden Başvekili'nin ölmü her tarafa olduğu gibi şehrimizde de büyük bir teessüre karışmıştır.

Bu inanılmayan ve hiç beklenmeyen kara haber tekmi Ankara'lıları mütefik emişti.

Teşkilâtı Esasiye Kanunu mücili'ne yeni Başvekilin tayini Büyük Millet Meclisine ilk ictima gününde, yani 3 ağustosta bildirilecektir. O günden bir hafta sonra da yeni hükümet Mecliste programını okuyacaktır.

RADYONUN MATEM SÜKÖTÜ

Ankara radyosu Başvekili'nin azık batmasına hürmeten bu sabahki neşriyatı tatil etmiştir.

Spiker sabahleyin saat 7,45 de acıdan titriyen bir sesle Refik Saydam irihâlini bildiren esmi tebliği Başvekâlet vekili'ne Doktor Fikri Tüzerin tayinine ait Reistimurumuzun teskeresini okumuştur.

Mütefikin: «Sabah programımıza devam edemeyeceğiz. İstasyonumuz kapanmıştır. Saat 12,30 da neşriyata devam edeceğiz» sözleriyle Türk milletinin büyük yasına iştirak etmiş ve susmuştur.

MERHUM BAŞVEKİLİN
TERCÜMEİHALİ

Refik Saydam 1881 yılında İstanbul'da doğmuştur. Askerî tıbbiyeden mezun olduktan sonra orduya yıllarca vazifeshas, düştü bir meslek adamı olarak çalışmış bu vasıflarla temayüz etmiştir. 1919 senesinde Osmanlı hükümeti kadrolarındaki hizmete devamı reddederek Ebedî Sel Mustafa Kemale Sivas kongresinde iktihak etmiştir.

Bu suretle, Refik Saydam bu yüksek dehânn vatanın kurtuluşunu hazırlayan adam olduğuna ilk inan, iman edenlerden biri olmuştur. Bu inan ve gayretle de memleketi bir çok hıznelerde bulunmuş, bilhazre; Cumhuriyet devrinin ilk ve Büyük Başvekili İsmet İnönü'nün yakın arkadaşına olarak Şahat Vekiliğine tayin edilmiştir.

Azık Milli Şefimizin millet başbuğluğuna geçişinden bir müddet sonra da en yüksek hükümet mesuliyetini uhdesine almak derecesine kadar yükselmiş, Başvekili olmuştur.

Başvekili'nin 4 üncü yılını idrake dört ay kalem doktor Refik Saydam bütün hayatına vatana hizmeti tek gaye bilmiş ve telmîl enerjisini, kuvvetini mîlette her gün biraz daha fazla hizmet etmeğe, onun kudretini, refahını her an artırıp yükseltmeğe sarfederek bu gayesinde de muvaffak olmuştur.

Refik Saydamın anı ölmüle Milli Şefimiz yakın bir arkadaşını, Türk milletini büyük bir devlet adamını kaybetmiştir.

«Şen Telgraf» bu ebedi ziyadan dolay azık Milli Şefimize, büyük Türk milletine, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve Türk hükümetine, merhumun kederli ailesine en derin ve samimi taziyelerini sunarken milletimizin «O» nu da ma hayıra yâdederek ömrünü ve an ve millet uğrunda harcadığını daima hatırlayacağımıza amin olarak teselli duyur.

Başvekil Dr. Refik Saydam'ın
işe vaziyeti hakkında son
beyanâtı

İstanbul 8 (A.A.) — Bir hafta'danberi İstanbul'da, İstanbul şehrinin işe vaziyeti, işe teğkîlâtı, şehrin iltihaf mahabukat işi üzerinde tedkikat yapan Başvekil Dr. Refik Saydam, Anadolu Ajansı muhabirine aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

Coğrafi vaziyeti ve nüfus takdimi itibarıyla bugünün şartlarına tam uygun bir teşkilâtı bulunmayan İstanbul şehrinin işe meselesi aynı zamanda işe teğkîlâtı beraber günün en mühim ihtiyacı halinde tebarüz etmiş ve işe bir defa da başlanırsunâde ilmal etmek mecburiyeti karşısında kalmıştır. Bu hal

naldkiyat işlerinin ihtiyacı tam cevap verememesi, parası ve kadrosu verilen teşkilâtı derhal uygun personel bulunmaması gibi amiller karşısında tam bir hasıla verememiştir. Bugün dahi işe başlayan teşkilât tam muvaffakiyete zamana mütevakıftır. Şehrin hususî yerlerine göre alman umumî kararlarda bazı değışiklikler yapılması dahi zâcırı görülmüştür. Bu arada Belediye teftiş heyetinin ehemmiyetli bir surette takviyesi, belediye zabıtasının yalnız bu işlerle meşgul olmak üzere mahsus bir kadro haline getirilmesi, şehrin odun ve kömür ihtiyacının önümüzdeki üç ay içinde kâfi stokla sahip olması halk birtiklerinin iyi işler bir uzuv haline getirilmesi, esnaf birtiklerinin dağılıma ofisi ve halk birtiklerinin arasında cınyayacakları mürasat polin sarıh bir şekilde cerevelendirilmesi, halkın ihtiyacına mahsus kök ve maden kömürü stoklarının temamlanmasına çalışılması gibi tedbirlerin alınması için icap eden emidler verilmektedir.

Dünyanın içinde bulunduğu büyük buhrandan müteessir olmanmasına imkân bulunmayan devletin ve belediyenin aldığı İstanbul şehrinin sayın halkının ve alacığı kararlara azamî yardım edeceğine tamamen kanım.

MERHUM BAŞVEKİLİNİZİN
DÜNKÜ TETKİKLERİ

İstanbul 7 (A.A.) — Başvekil doktor Refik Saydam bugün öğleden evvel herabesinde Ticaret Vekili ve İşe Müsteşarı olduğu halde Vîlâyetle itihaf ve itihaf tacirlerini kabul ederek vaziyetleri hakkında mahfamat almıştır.

Başvekil öğleden sonra Belediye'yi ziyaret etmiş toplu bulunan dâimî encümen azasını ile şehir ve belediye işleri hakkında konuşmuş, bundan sonra odun ve kömür tacirlerini, fırınları ve değirmenlerini kabul ederek kendilerinden izahat almıştır.

ÖÇLEDEN SONRA

Doktor Refik Saydam, öğleden sonra Vîlâyetteki toplantıyı mütefik İstanbul kaza kaymakamlarını toplu olarak kabul etmiş ve kendilerle kazalarına ait işler ve işe meselesi üzerinde konuşmuş ve tavsiyelerde bulunmuştur.

Çocuk bahçelerindeki fakir
talebeler

Kahvaltı ve sıcak öğle yemeği verilecek

Bu ayın birinde açılmış olan mütefik kazalardaki 11 çocuk bahçesine devam eden talebelerden fakir olanların teskil olunmasına başlanılmıştır. Maarif müdürlüğü bu talebelerle sabah kahvaltısı, birtikle sıcak öğle yemeği verecektir. Bu yıl çocuk kampı açıldığından bahçelere rağbet artmıştır.

ASKERLİK İŞLERİ

Üsküdar Askerlik Dairesinden: 339 Doğumuların Yoklaması.

1 — 339 doğumular ve bu doğumularla muameleye tâbi gençlerin ilk ve son yoklamasına Üsküdar askerlik dairesi mütakassında 10 temmuz 942 tarihinden itibaren başlanacaktır.

2 — Üsküdar, Kadıköy yerli ve yabancı subeleri 10 temmuz 942 Kartal ve Adalar subeleri 11 temmuz 942 de, Şile şubesi 15 temmuz 942 de başlayacaktır. Yoklamanın devam edeceği günler subelerin kapısına asılması ve mahallelerine de tebliğ edilmiştir.

3 — Daire mütakassında ikamet eden yabancılar ilemeğış anlıheberile ve hüviyet cüzdanları Kadıköy yabancı askerlik şubesine müracaat edecektir.

4 — 338 doğumuların son yoklamasında ahvâlı shıhye dolayısıyla ertesi seneye terkedilenler 340 doğumularla yoldamları yapılacakından 339 doğumularla şubelere müracaatlarına lüzum yoktur. Yalnız tahsil dolayısıyla ertesi seneye terkedilmiş olanlar son yoklamanın devam ettiği müddet zarfında tahsilde bulunmuşlarına dair vesika ile şubeye müracaat etmeleri lâzımdır. Aksi takdirde yoklama kaçağı addedilecektir.

